

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Grangärdets förskola

2018-2019

Antagen
Mariestad
2018-10-31

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte.....	4
1.2. Ansvar.....	4
2. Främjande och förebyggande arbete med aktiva åtgärder.....	5
2.1 Undersök.....	5
2.2 Analysera.....	6
2.3 Planerade aktiva åtgärder.....	7
3. Förankring av planen (samverkansskyldighet).....	9
3.1 Barns/elevs delaktighet.....	9
3.2 Vårdnadshavares delaktighet.....	9
3.3 Medarbetares delaktighet.....	9
4. Rutin/åtgärder vid händelse av diskriminering och/eller kränkande behandling.....	10
5. Uppföljning, utvärdering och redogörelse avseende föregående läsår	13
5.1 Följ upp och utvärdera.....	13
5.2 Redogörelse avseende aktiva åtgärder.....	14
6. Referenser.....	16
7. Bilagor.....	17
7.1 Bilaga 1 – Definitioner.....	17
8.2 Bilaga 2 – Lagstiftning och styrdokument.....	20
8.3 Bilaga 3 – Anmälningsskyldighet.....	22

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Grangärdets Förskolas plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Pia Fahlgren ansvarar tillsammans med pedagogerna på enheten för framtagandet av planen på enheten.

2. Främjande och förebyggande arbete med aktiva åtgärder

2.1 Undersök

Undersökning om det finns risker för diskriminering, kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

Vi har observerat vilka situationer och platser som är mer konfliktkänsliga och diskuterat/jämfört i hela arbetslaget. Vi har också lyssnat in barnen när de berättat om situationer som uppstått.

Kön/Könsöverskridande identitet eller uttryck

Vi arbetar för att ha en miljö som tilltalar barnen oavsett kön. Alla barn ska kunna leka med alla saker och vistas i alla rum. Vi väljer barn/gruppkonstellationer för att främja lek mellan barn oavsett könstillhörighet. Vi bejakar när barnen bryter det traditionella könsmönstret.

Etnisk tillhörighet/Religion eller annan trosuppfattning

Vi avdramatiserar och förklarar runt vardagliga saker, som exempelvis annan kost och språkförbistring. Uppmuntrar barnen till att hjälpa de med annan etnisk tillhörighet, som ett sätt att komma in i gruppen (exempelvis med språket).

Funktionsnedsättning

Vi förklarar och avdramatiserar avvikande fysiska hjälpmedel och attribut för att undvika att barn känner sig utpekade/obekväma i och med exempelvis en ögonlapp.

Sexuell läggning

Vi har litteratur som behandlar olika familjekonstellationer. Vi bekräftar barnens funderingar om att exempelvis ”Killar kan bli kära i killar”, och betonar allas lika värde.

Ålder

Vi har ett nära samarbete mellan avdelningarna, där barnen är på båda avdelningar vid olika tillfällen. Vi har gemensamma aktiviteter med spa-dagar, höstfester m.m och träffas nästan dagligen på gården så att barnen kan mötas över åldrarna.

2.2 Analysera

Kön/Könsöverskridande identitet eller uttryck

Vi ger alla barn samma möjligheter till material och miljö oavsett kön. Genom att välja rum och gruppkonstellation åt barnen så motverkar vi stereotypa könsroller och främjar att alla kan leka med alla oavsett kön.

Etnisk tillhörighet/Religion eller annan trosuppfattning

Vi samtalar om annan religion och kost osv när barnen själva tar upp det. I och med att vi förklarar för barnen att man har olika seder och matvanor i familjer så har dom fått förståelse för detta.

Funktionsnedsättning

Vi är viktiga förebilder och vi arbetar för allas lika värde. Tex när vi pratat om att använda ögonlapp och varför man har det så har barnen fått förståelse för detta.

Sexuell läggning

Barnen ifrågasätter inte att man kan vara kär i någon i samma kön. Genom att vi erbjuder utklädningsmaterial kan barnen testa könsöverskridande normer. Genom att vi har litteratur som belyser ämnet så har vi kunnat diskutera detta barnen.

Ålder

Det blir naturligt att vi möts flera gånger per dag mellan avdelningarna och ute på gården. Detta gör att alla barn känner varandra och det blir naturligt att leka med varandra oavsett ålder. Vi försöker vara förebilder med hur man pratar om åldrar.

2.3 Planerade aktiva åtgärder

Främjande och förebyggande åtgärder som skäligen kan krävas. Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande aktiva åtgärder	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Observera och vara mer delaktiga i gruppkonstellationer där konflikter ofta sker	Sept 2018	Alla pedagoger
Jobba för att alla ska kunna leka med varandra. Genom att vi delar upp barnen i olika konstellationer.	Sept 2018	Alla pedagoger
Närvarande pedagog genom att vi delar upp oss i rummen och är delaktiga i barnens lek.	Sept 2018	Alla pedagoger

Planerade förebyggande aktiva åtgärder	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Placera ut oss i olika rum och på olika ställen på gården för överblick och för att kunna förekomma konflikter.	Sept 2018	Alla pedagoger
Prata om hur man är en bra kompis, Lyfta positiva saker med varje enskilt barn. Låta barnet själv berätta vad just hen är bra på.	När situation uppkommer okt 2018	Alla ped.
Normalisera saker som eventuellt kan leda till diskriminering och/eller kränkningar. Exempelvis visa på hur det är att ha en ögonlapp eller att ha svenska som andraspråk.	Sept 2018	Alla avd. pedagoger

3. Förankring av planen (samverkansskyldighet)

3.1 Barns/elevs delaktighet

Barnen gör delaktiga i arbetet att motverka diskriminering och kränkande behandling genom samtal där de uppmuntras att berätta om händelser samt ge förslag på åtgärder. En del i detta arbete är att samtala med barnen om hur man är en bra kompis och hur man visar hänsyn och accepterar varandra för dem vi är trots olikheter.

Vi uppmuntrar barnen till att värna om varandra och uppmärksamma om ett annat barn far illa eller hamnar utanför.

3.2 Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare görs delaktiga genom daglig information, föräldramöten, inskolnings- och utvecklingssamtal. Planen mot diskriminering och kränkande behandling finns tillgänglig i avdelningarnas hallar och på hemsidan.

Vi uppmuntrar vårdnadshavare att komma med synpunkter och åsikter på planen mot diskriminering och kränkande behandling.

3.3 Medarbetares delaktighet

Alla som arbetar på förskolan; pedagoger, kökspersonal, städpersonal och vaktmästare informeras om var planen mot diskriminering och kränkande behandling finns och de tar del av den. Vi ber dem att vara uppmärksamma om de upptäcker att någon utsätts för diskriminering eller kränkande behandling. Alla har ett ansvar att se till att ingen far illa. Vi pedagoger har kontinuerliga samtal om vårt förhållningssätt gällande diskriminering och kränkande behandling i det systematiska kvalitetsarbetet och blir på så vis delaktiga i framtagandet av planen mot diskriminering och kränkande behandling.

4. Rutin/åtgärder vid händelse av diskriminering och/eller kränkande behandling

4.1 Rutiner för all personal i förskolan.

Inga kränkningar har anmälts denna period.

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal i förskolan har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Ingen ska kunna säga att ansvaret är någon annans

4.2 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av annat barn.

- Den som upptäcker eller får information om misstänkt kränkning ansvarar för att åtgärder vidtas.
- Förskolechef informeras om det inträffade.
- Blanketten ”Anmälan till rektor/förskolechef vid diskriminering och kränkande behandling” fylls i. Denna blankett hittas på medarbetarportalen Navet; Stöd och service i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Barn och utbildning/Diskriminering och kränkande behandling.
- Vårdnadshavare informeras, detta gäller både den som har kränkt och den som kränkts.
- Anmälaren ansvarar för dokumentation, (vidtagna åtgärder och datum för uppföljning).
- Förskolechef gör en utredning och skickar blanketten (Anmälan till nämnd) till nämnd och chef för förskola och pedagogisk omsorg. Blanketten finns på navet.
- När utredningen har avslutats ska förskolechef göra regelbundna återkopplingar, utvärderingar och uppföljningar av händelsen med berörda barn samt vårdnadshavare.

4.3 Rutiner för när personal kränker, diskriminerar eller trakasserar barn.

- All personal har anmälningsskyldighet till förskolechef, vilket ska ske skyndsamt.
- Blanketten ”Anmälan till rektor/förskolechef vid diskriminering och kränkande behandling” fylls i. Denna blankett hittas på medarbetarportalen Navet; Stöd och service i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Barn och utbildning/Diskriminering och kränkande behandling.
- Förskolechef agerar samtalsledare under utredningssamtalet.
- Förskolechef kontaktar berört barns vårdnadshavare.
- Tidsbestämd uppföljning ska ske.
- Ev. polisanmälan görs av förskolechef.
- Alla insatser ska dokumenteras av förskolechef.
- Förskolechef skickar ”Anmälan till nämnd”

4.4 Rutiner för hur barn och deras vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

- Har barnet blivit kränkt av ett annat barn?
Meddela förskolan.
- Har barnet blivit kränkt av personal?
Meddela förskolechef, Pia Fahlgren 0501-75 67 27
- Har barnet blivit kränkt av förskolechef?
Meddela chef för förskola och pedagogisk omsorg, Annica Henrysson 0501-75 52 37.

4.5 Avgränsningar

Om barn/elev/studerande kränker vuxen (ej elev/studerande/personal) omfattas den kränkningen inte av rutin vid diskriminering och/eller kränkande behandling. Blanketten ”Anmälan till förskolechef/rektor vid diskriminering och kränkande behandling” används dock även i detta fall.

Gäller kränkningen personal omfattas ärendet av arbetsmiljölagen.

4.6 Utredning/rapportering

Förskolechef/rektor startar utredning och vidtar åtgärder. Förskolechef/rektor är enligt delegation (C25) från utbildningsnämnden skyldig att skyndsamt utreda anmälan samt återrapportera det till avdelningschef och nämnd med hjälp av framtagna blanketter för anmälan, utredning och åtgärder av diskriminering och kränkande behandling. Ärenden som är anmälda till Skolinspektionen eller Barn- och elevombudsmannen (BEO) rapporteras till nämnd av förskolechef/rektor. Ärenden som inte är anmälda till Skolinspektionen eller BEO rapporteras till nämnd av avdelningschef. När samtliga ovanstående steg i ett ärende har utförts och förskolechef/rektor anser att insatta åtgärder fungerar och diskrimineringen/kränkningen upphört avslutas ärendet

4.7 Uppföljning

När utredning har avslutats ska förskolechef/rektor göra regelbundna uppföljningar med berörda barn/elever samt vårdnadshavare. Uppföljningen ska dokumenteras på blankett ”Åtgärder vid diskriminering och kränkande behandling” samt diarieföras. Sektor utbildning sammanställer inkomna anmälningar av diskriminering och kränkande behandling. En analys görs för att bland annat se om ärendena är behandlade, se vilka typer av anmälningar som har kommit in, vilka barn/elever/enheter som är berörda, frekvenser/antal m.m. Sammanställning redovisas till nämnd vid två tillfällen per år.

4.8 Diarieföring

Anmälan diarieförs före inlämnande till nämnd. Diarienummer anges på underlaget. Samma diarienummer används om det gäller kränkning mot samma barn/elev, detta för att se om något barn/elev blir utsatt för upprepade kränkningar.

5. Uppföljning, utvärdering och redogörelse avseende föregående läsår

5.1 Följ upp och utvärdera

Vi ser att barnen utifrån forumspel och vår dialog med dem blivit tryggare i sig själva och i gruppen. De löser de flesta konflikterna själva och hjälper varandra. De har lättare att leka med samtliga barn och är inte lika beroende av vad ”bästa kompis” gör. Forumspelen behöver planeras in tydligare så det sker oftare. Vi har observerat barnen vilket har lett till att vi vet vad vi kan ta upp aktuella situationer i forumspelen. Forumspelen gör barnen mer delaktiga i diskussionen och man når dem på ett djupare plan när de får leva sig in i situationerna. Vilket har lett till att de har lättare för att säga nej till exempelvis kramar. Det har fungerat bra när vi styrt grupperna vid samlingarna men det är fortfarande vissa barn som är beroende av vad kompis väljer. Behöver vi styra grupperingarna oftare?

Vi märker hur barnen inte fortsätter att exv. massera (/krama) om kompis visar att den inte vill, då vi har varit närvarande och hjälpt barnen att tydliggöra sina önskningar – vill du ha/få massage, han/hon vill inte osv. Kan försöka få barnen att massera varandra mer än oss pedagoger? Mindre grupper? Vi har även varit tydliga förbilder för hur man kan göra och hur man frågar och svarar. Föräldrarna säger att barnen tagit med bilmassagen hem och visat. Nu när massagematerialet finns tillgängligt hämtar barnen själva på ett annat sätt, och vi/de hittar tillfällen korta stunder och spontant. Vi funderar på om vi kan dela upp materialet i olika rum så att det blir ännu tydligare, då vi har 2 uppsättningar bilar/bollar i ”stora rummet” – kanske flytta ut köket igen och ta in röret/bollar/bilar/klossar exv. Få med föräldrarna – kanske ta kort hemma på massagen de får och sätta upp här/visa (får då med hälsoprofilen hos/med vårdnadshavare)? Samma med aktuella begrepp och projektarbetet (”speed-dejt”).

Vi tror att gruppen blivit trygg pga vårt förhållningssätt, att vi delar dem när tillfälle ges och att alla ”är med alla” – inga bestämda/fasta grupper. Tycker att vilan visar att de är trygga med oss och varandra, de har börjat klappa på varandra och ”myser” lite. En del konflikter har dock tillkommit, hos samma och nya barn. Dels tror vi att det beror på utvecklingsfaser och å att några blivit riktigt trygga och ”varma i kläderna”, dels på att gruppen förändrats med ett nytt, ganska litet barn under våren – de yngsta försöker hitta sina nya platser.

Samtal om barnsyn har vi inte haft så ofta som vi hade tänkt från början då annat tagit tid vid planering/avd.möte (projektet/miljöer). Vi önskar att vi kunde ha det som en stående punkt på ex. apt då samtliga pedagoger är samlade men vet inte om det finns tid? Kanske synliggöra mer hur barnsynen speglas i projektet/miljön – skriva syftet med alla val, vad besluten grundas i.

5.2 Redogörelse avseende aktiva åtgärder

Föregående läsårs åtgärder	Åtgärd uppfylld	Utvärdering/analys av åtgärd	
Närvarande pedagoger som lyssnar och iakttar vad som sker i gruppen. Vi pratar om hur man är mot varandra	Ja	Vi har delat upp oss så mycket som möjligt för att kunna vara närvarande i barnens lek och upplever att det har gjort skillnad. Vi har kunnat observerat och stöttat barnen i deras sätt att lösa konflikter.	
Alltid ha en öppen dialog kollegor emellan och hjälpa och stötta varandra i frågor om arbets- och förhållningssätt.	Ja	Vi har en ständig dialog, även mellan avdelningarna. Det har lett till ett mycket bra samarbete.	
Uppmuntra positivt beteende barnen emellan.	Ja	Dels genom att vi är med i barngruppen och stöttar och uppmuntrar barnen. Barnen uppvisar en förståelse för kompisens känslor. De har lättare att leka med samtliga barn och är inte lika beroende av vad "bästa kompis" gör.	

Prata med barnen om alla barns rätt till integritet.	Ja	Det gör vi dagligen när tillfälle uppstår. Barnen har lärt sig att säga ifrån när de exv. inte vill kramas.	
Vara goda förebilder genom ett gott bemötande och förhållningssätt.	Ja	Vårt beteende har smittat av sig på ett positivt sätt.	

Förebyggande

Normalisera saker som eventuellt kan leda till diskriminering och/eller kränkningar. Exempelvis visa på hur det är att ha en diabetespump eller att ha svenska som andraspråk.	Ja	Vi har gjort barnen delaktiga i momentet med exv. diabetespumpen. Barnen ser inget onormalt med det och barnet med diabetes känner sig trygg.	
Stödja barnen att säga nej till ex massage, kramar och annan oönskad kontakt och visa hur man gör när man inte vill. Stödja barnen i	Ja	Forumspelen har fungerat för att visa barnen hur de kan göra när de inte vill. Att vi är närvarande Forumspelen behöver planeras in tydligare så det sker oftare i barngruppen	

att fråga innan de ger någon annan en kram osv.		har också gjort barnen tryggare i att säga nej. De har lättare att se och förstå när kompiserna inte vill.
Alltid agera direkt om det uppstår risk för kränkning genom att prata med barnen, visa på, ge förslag och att de får ge förslag på hur man ska göra istället, för att vara goda kompisar.	Ja	Vi delar upp oss bra och är nära när risker uppstår. Barnen lyssnar och tar till sig när vi hjälper till. I vissa gruppkonstellationer där konflikter uppstår ofta behöver vi vara mer närvarande.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Bilaga 1 – Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den

som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

8.2 Bilaga 2 – Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektorer för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/rektorer ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

8.3 Bilaga 3 – Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.